

3. Ковальчук В.І. Технологія навчання дорослих на основі особистісно орієнтованого підходу: тренінг / В. І. Ковальчук. — К.: Шкільний світ, 2009. — 136 с.
4. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: навч. посіб./ А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. С. Шпак. — К.: Просвіта, 2000. — 368 с.
5. Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект: Науково-методичний посібник / За ред. Л. Даниленко. — К.: Логос, 2001. — 185 с.

Слободзян Р.Д.

старший викладач кафедри німецької мови

Юцкевич О.П.

викладач кафедри німецької мови

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Анотація. У статті йдеться про роль сучасних інформаційних технологій у дистанційному навчанні іноземних мов. Наводиться перелік переваг та недоліків згаданого навчання для студентів і викладачів вищих навчальних закладів. Окреслюються перспективи застосування окремих елементів дистанційного навчання у вивченні іноземних мов.

Ключові слова: сучасні інноваційні технології, дистанційне навчання, іноземні мови.

Abstract. The article deals with the role of modern technologies in distance learning of foreign languages. It enumerates the advantages and disadvantages of distance learning for students and teachers of higher educational establishments. It also provides the perspectives of application of some elements in distance learning of foreign languages.

Key words: modern innovative technologies, distance learning, foreign languages.

Процеси інформатизації сучасного суспільства призвели до необхідності нового рівня підготовки спеціалістів. Передумовою сучасного успішного розвитку освіти є як зростання темпів розвитку суспільства та економіки, так і розширення міжкультурної взаємодії. У сучасному світі значні перетворення торкнулися і вивчення іноземних мов. Нові інформаційні технології стали активно застосовуватись в навчальному просторі, трансформуючи при цьому роль викладача, що вимагає компетентності не тільки в своїй дисципліні, але і вміння використовувати інноваційні технології для організації і трансформації навчального процесу, тому запровадження інформаційно-комунікаційних технологій стає його ваговою складовою. Перехід від традиційних форм навчання до інформаційно-комунікаційних технологій вимагає від викладача певних зусиль і часу. Проте ніякі технології не повинні підміняти собою живе спілкування зі студентами і надмірно механізувати навчальний процес.

Застосування інноваційних технологій стає особливо пріоритетним в дистанційному навчанні, основними принципами якого є як інтерактивна взаємодія у процесі роботи і надання студентам можливості самостійного освоєння матеріалу, так і консультативний супровід у процесі навчання.

Останнім часом спостерігається велика кількість студентів, особливо серед старшокурсників, які поєднують навчання з працевлаштуванням. Ця тенденція

зростає і викладачі знаходяться у пошуках нових педагогічних стратегій мовної підготовки. Як показує досвід, йде процес пристосування до даних обставин. Тут постає питання — як при цьому не тільки не нашкодити якості навчального процесу і не загубити вже набуті знання, але й не відступити від навчальних програм. Наприклад, у Німеччині добре зарекомендувала себе так звана «дуальна система», коли молода людина не може розпочати свій трудовий шлях без освіти. Але це стосується насамперед професійних шкіл, де учні отримують теоретичні знання про професію, що допомагає їм надалі зробити правильний вибір щодо свого майбутнього. Внаслідок цього до університету приходить молодь, яка вже визначилась з вибором професії [3].

У багатьох країнах світу існує безліч інституцій, які пропонують комбіновану або виключно дистанційну форму навчання, і вважають, що вона дає повноцінну якісну освіту і при цьому є зручнішою завдяки своїй гнучкості, оскільки студенти можуть навчатися у зручний для них час і водночас повноцінно працювати, а також завдяки модульності, що виявляється у модульному принципі організації окремих курсів, а відтак, і у створенні цілісного уявлення про окрему предметну галузь; паралельністю, тобто здійсненням навчання одночасно з професійною діяльністю або з навчанням за іншим напрямом); великою аудиторією, що передбачає одночасне звернення багатьма студентами до великої кількості джерел та уможливлення спілкування студентів між собою та з викладачами за допомогою телекомунікаційного зв'язку; економічністю, яка полягає в зниженні витрат на підготовку фахівців шляхом ефективного використання навчальних площ і технічних засобів; технологічністю, що означає використання в навчальному процесі нових досягнень інформаційних технологій; соціальністю, тобто рівними можливостями отримання освіти незалежно від таких факторів, як місце проживання, стан здоров'я і соціальний статус; інтернаціональністю, яка виявляється у можливості отримання освіти у ВНЗ інших країн без виїзду за кордон та наданні освітніх послуг іноземним громадянам; позитивним впливом на студента, який полягає у підвищенні творчого та інтелектуального потенціалу; новою роллю викладача, яка зазнає оновлення та розширення; якістю, яка не поступається якості денної форми навчання за рахунок залучення до розробки відповідних курсів найкращого професорсько-викладацького складу, використання найсучасніших навчально-методичних матеріалів, введення спеціалізованого контролю якості дистанційної освіти [2].

Завдяки сучасним технологіям усі форми занять, а при вивченні іноземних мов це практичні заняття, можуть бути проведені як в аудиторії, так і організовані дистанційно, наприклад, впродовж карантину, але за різними методиками.

У викладанні іноземних мов на допомогу приходять насамперед такі елементи дистанційного навчання як електронна пошта та Скайп. Відомо, що електронна пошта дає можливість підтримувати зв'язок один з одним, отримувати певний матеріал, виконувати завдання і відправляти їх викладачу на перевірку. Викладачі можуть як перевірити роботи студентів, так і надати свої коментарі. Саме такий вид зв'язку, на думку І. Теплюк, зручний для студентів денної форми навчання, які змушені працювати і не мають можливості постійно відвідувати заняття [5]. Особливе значення при цьому має залучення студентів до систематичної

самостійної роботи, що є одним з важливих виховних завдань викладача іноземної мови, пов'язаним з вихованням самодисципліни та самоорганізованості, але вирішувати ці важливі питання не можна авторитарно.

Значно ширші можливості організації дистанційного навчання, ніж інші стандартні платформи — Google Classroom, Office 365 і також електронна пошта, надає платформа Moodle завдяки не тільки організації зручного зворотного зв'язку (наприклад, одержання робіт студентів), внутрішній системі обміну повідомленнями, можливостям організації вебінарів, а й завдяки надшироким можливостям системи тестування (кожен із студентів отримує свій унікальний варіант тесту, що містить питання різного типу, які можна оцінювати за різноманітними схемами), можливостям організації програмованого навчання (зокрема, з допомогою елементу Урок), можливостям розробки електронних підручників, що містять інтерактивні елементи тощо.

У процесі дистанційного навчання викладачу слід терпляче та наполегливо демонструвати переваги систематичної самостійної роботи у вивченні іноземної мови. Вивчаючи іноземну мову за допомогою сучасних інтернет-технологій можна формувати навички і уміння читання, використовуючи матеріали інтернет-мереж, удосконалювати вміння письмового мовлення студентів, поповнювати словниковий запас і формувати стійку мотивацію до вивчення іноземної мови. Однак таку форму можна водночас віднести і до пасивного методу навчання, що є недоліком, тому що студенти не спілкуються між собою. При цьому втрачається одна з найважливіших складових у вивченні іноземної мови — мовленнєва.

В дистанційному навчанні найбільш ефективною є змішана форма заняття, яка застосовується у проведенні проміжного контролю.

Студенти можуть, наприклад, виконати тест, який викладач розробив і розмістив в дистанційному навчальному курсі.

На думку В. Редько, вже безпосередньо на занятті можна провести аналіз типових помилок студентів [4]. Недолік дистанційного навчання полягає у тому, що студенти у процесі виконання творчих завдань, наприклад, написанні творів і рефератів за поданою темою, звертаються до автоматичного скачування матеріалу. Щоб запобігти цьому та задля об'єктивності оцінювання краще замінити такі форми роботи на електронне тестування, адже відповіді на авторські тести скачати неможливо.

Недолік занадто широкого застосування інтернет-технологій в дистанційному навчанні полягає також у відсутності безпосередніх контактів студентів з викладачем.

Дистанційне навчання залежить не тільки від організації і методичної якості використаних матеріалів, але й від майстерності викладача. Сьогодні багато дискутується про переваги дистанційних форм навчання в освітній системі в умовах світової глобальної проблеми — пандемії Covid-19, при цьому мова йде про те, що роль викладача змінюється і його можливості розширюються завдяки новим технологіям. Тут слід послатися на статтю В. Агоянц в журналі «Вопроси интернет образования» [1]. Те, що роль викладача змінюється — безумовно, але, на наш погляд, не знижується. Викладач ніколи не відмовиться від спілкування зі студентами і самого процесу викладання, адже кожне заняття збагачує, допомагає

отримати нові вміння та навички як у викладанні своєї дисципліни, так і в спілкуванні з аудиторією. Більше вільного часу завдяки дистанційному навчанню – це чудово, але воно не повинне підміняти собою навчальний процес, процес спілкування викладача і аудиторії один з одним в реальному часі і в реальному місці. Дистанційна форма навчання може існувати в нашому випадку як допоміжна, передусім для студентів, які поєднують навчання з роботою, але ніяк не повинна стати основною, оскільки технологічний підхід у світовій педагогічній практиці теж розглядається як альтернативний традиційному, в основі якого лежить отримання готових знань та їх репродуктивне засвоєння.

Список використаних джерел

1. Агоянц В.И. Вопросы Интернет-образования, 2002. — №7. Электронный ресурс <http://www.stel.ru/do/index.htm>
2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>
3. Німеччина у фактах. Професійна освіта [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de> — с. 458–459.
4. Редько В.Г. Інтерактивні технології навчання іноземної мови // Рідна школа. — 2011. — №8. — с.28–29.
5. Теплюк І.А., Алейнікова М.Г. E-learning на заняттях з іноземної мови. Електронний ресурс [ir.kneu.edu.ua 2018/30695/smk_42pdf](http://ir.kneu.edu.ua/2018/30695/smk_42pdf).

Федорова Л.М.

викладач кафедри сучасних європейських мов

Київський національний торговельно-економічний університет

МОВНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАВНИКА

У системі вищої юридичної науки й освіти України нині відбуваються динамічні зміни, пов'язані з оновленням змісту й форм професійного навчання майбутніх правників, пошуком нових перспективних моделей їх фахової підготовки відповідно до європейських вимог та професійних стандартів.

Однією з важливих складових фахової компетенції юриста є мовна, мовленнєва і комунікативна компетенція, недостатня сформованість яких помітно знижує його рейтинг, позбавляючи професійної перспективи.

Питання про шляхи удосконалення професійного мовлення майбутніх правників досліджували Н. Артикуца, А. Кочубей, Є. Тягнирядно, Т. Можарова, О. Семеног, Л. Насіленко, Л. Федорова, Г. Онуфрієнко, Л. Чернікова та ін. Усі вони наголошують на важливості й необхідності обов'язкового вивчення у вищих навчальних закладах України на юридичних спеціальностях дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)», з метою підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі права, які досконало володіють державною мовою в усній та писемній формах.